

نخستین همایش ملی اخلاق و عرفان در ادب فارسی

فقر و فنا از منظر عطار و مولانا

احمد رضا کیخای فرزانه *

مهدی علی محمدی **

اکرم حیدری ***

سمیه صفاری ****

چکیده:

ضرورت آشنایی علمی درست از واژه های فقر و فنا در تحصیل سلوک عارفانه از این جهت است تا در کنار معانی ظاهری این دو واژه به معانی باطنی آن نیز توجه شود و از مقایسه معنوی مفهوم اصلی بحث برای طالب حقیقت روشن گردد.

در آثار شیخ فریدالدین عطار نیشابوری فقر و فنا آخرین وادی سیر و سلوک عرفانی برای دستیابی به بقاء بالله است او برای تفهیم موضوع در منطق الطیر به بیان رسیدن سی مرغ به پیشگاه سیمرغ می پردازد و از فنای وجود سالک و پس از آن بقاء بالله و هست شدن در صفات حق سخن می گوید.

در ادبیات مولانا نیز فنای افعالی، صفاتی و ذاتی که هر کدام بیانگر مراحل خاصی از توحید است را می توان ملاحظه نمود^۱ او دانش فقر و علم محو را مایه نجات ابدی و سعادت ازلی می داند.

در آثار این دو عارف اندیشمند و واصل، کمال مطلوب نفی مایی و منی و انقطاع الی الله است که حاصل آن استغراق در معشوق ازلی و اتصال به صفات و قرب الهی و در یک کلمه وحدت و یگانگی خواهد بود.

واژه های کلیدی: فقر، فنا، عطار، مولانا، تسلیم

*دانشیار زبان و ادبیات فارسی دانشگاه آزاد اسلامی واحد زاهدان a.keikha.farzaneh@iauzah.ac.ir

** کارشناسی ارشد علوم قرآن و حدیث alimohammadi1412@yahoo.com

*** کارشناسی ارشد زبان و ادبیات فارسی alimohammadi1412@yahoo.com

**** کارشناسی ارشد زبان و ادبیات فارسی